

מ"ת 39536/03/22 - מדינת ישראל נגד חלאד סבאח, מוסעב סבאח, מוניב סבאח, פראס טוטח, עמותת לג'אנת אל קודס, הנהלת בתי המשפט

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 39536-03-22 מדינת ישראל נ' סבאח (עציר) ואח'
צ"א 39571-03-22 מדינת ישראל נ' סבאח (עציר) ואח'
4.4.2022

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

המבקשת
מדינת ישראל

נגד

המשיבים

1. חלאד סבאח

2. מוסעב סבאח

3. מוניב סבאח

4. פראס טוטח

5. עמותת לג'אנת אל קודס

הנהלת בתי המשפט

משיבה בבקשה הנדונה

באות-כוח המבקשת: עו"ד רינת בן-יעקב, עו"ד מלכה גרוס (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

בא-כוח הנהלת בתי המשפט: עו"ד ברק לייזר, היועץ המשפטי להנהלת בתי המשפט

באת-כוח המשיב 1: עו"ד לאה צמל

בא-כוח המשיבים 2 ו-3: עו"ד חאג' מופיד

בא-כוח המשיב 4: עו"ד חמזה קוטינה

החלטה

עניינה של החלטה זו הוא השאלה אם על בית המשפט לתרגם לערבית עבור המשיבים, שאינם דוברי עברית, את כתבי האישום, את הבקשה לסעדים זמניים ואת הבקשה למעצר עד תום ההליכים (להלן גם - **כתבי הטענות**).

בקשתה של באת-כוח המשיב 1 (שאליה הצטרפו באי-כוחם של שאר המשיבים), לתרגם לערבית את כתבי הטענות, נומקה רק בכך שמדובר בכתבי טענות ארוכים ומסובכים, הכוללים פרטי מידע רבים. מטעם זה הדגישה, כי יהיה זה נכון למסור בידי המשיבים את כתבי האישום המתורגמים, כדי לאפשר להם להתגונן מפני הנתען בהם. מטעם זה חשוב להדגיש, כי גם אם במסגרת בירור הבקשה עלו מצד המבקשת ומצד הנהלת בתי המשפט טענות בהיבט העקרוני, החלטה זו עוסקת רק בנסיבותיו של המקרה הנדון.

רקע ועיקרי העובדות הדרושות להחלטה זו

2. ביום 18.3.2022 הגישה המבקשת נגד המשיבים כתבי אישום, בקשה למעצר עד תום ההליכים ובקשה לסעדים זמניים. כתב האישום נגד המשיבים 1, 2, 3 ו-5 הוגש בת"פ 39524-03-22, היקפו אחד-עשר עמודים והוא מחזיק שישה פרטי אישום ובקשה לחילוט רכוש; כתב האישום נגד המשיב 4 הוגש בת"פ 39550-03-22, היקפו שלושה עמודים והוא מחזיק אישום אחד ובקשה לחילוט רכוש; הבקשה לסעדים זמניים בעניין החזקת רכושם של המשיבים עד

תום ההליכים, הוגשה נגד כל חמשת המשיבים והיקפה שישה עמודים (צ"א 39571-03-22); הבקשה למעצר עד תום ההליכים הוגשה נגד כל המשיבים והיקפה שני עמודים (מ"ת 39536-03-22). היקף כל כתבי הטענות הנוגעים לכלל המשיבים (לאחר הפחתת עמודי הכותרות), הוא שמונה-עשר עמודים (עשרים ושניים עם עמודי הכותרות).

כתבי האישום והבקשות עוסקים בפעילות האזרחית-כספית ובפעילות הארגונית של ארגון הטרור 'החמאס' בירושלים. על-פי הנטען, המשיב 1 היה אחראי הכספים של החמאס בירושלים ולאחרונה מונה לאחראי על כלל פעילות החמאס בירושלים. במסגרת תפקידו פעל בין השאר, להעברת כספי החמאס מטורקיה לירושלים וחלוקתם לפעילי החמאס בעיר ואף מונה לתאם את פעילותו בהר הבית במהלך חודש הרמדאן. המשיב 1 הוא אף מנהלה של המשיבה 5 (להלן - **העמותה**), שמטרותיה הרשומות הן איסוף כספים ומתן צדקה לנזקקים וכן סיוע בפעילות תרבות לנזקקים, אך על-פי הנטען, בפועל שימשה גם לקידום מטרות החמאס. המשיבים 2 ו-3 הם בניו של המשיב 1, שעל-פי הנטען היו מעורבים בפעילותו ובעניין המשיב 4 נטען, כי עסק בגיוס כספים בסכומים ניכרים עבור העמותה ובפועל, עבור החמאס.

3. כתבי האישום והבקשה לסעדים זמניים, כוללים מידע רב ופרטים רבים בעניין האירועים המתוארים בהם ובעניין הרכוש שתפיסתו מבוקשת בכלל זה, תאריכים, סכומים, פעולות שונות ועסקאות שונות שעל-פי הנטען, נעשו במשך כעשור וחלקן עוד קודם לכן. בהתאם לעובדות אלו, מואשמים המשיבים, כל אחד לפי חלקו, בעבירות שונות לפי חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005, חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 ופקודת מס הכנסה (נוסח חדש).

4. על רקע הפירוט האמור ולנוכח היקף כתבי הטענות, טענה באת-כוח המשיב 1 כבר בדיון הראשון שהתקיים במועד הגשתם (ביום 18.3.2022), כי מאחר שמדובר בכתב אישום מורכב, מסובך, רחב היקף, העמוס במידע ובפרטים, מן הראוי שיתורגם למשיבים לערבית. עוד הוסיפה, כי ההודעות שנגבו מהמשיבים במהלך החקירה, נגבו בלשון הערבית וכי רובו של חומר החקירה שנאסף, כתוב בערבית. בטיעוניה הדגישה, כי בקשת התרגום היא לנוכח מורכבות המידע הכלול בכתבי האישום, אשר לטענתה, מצדיק כי יהיה בידי המשיבים בשפה המובנת להם.

במענה לכך השיב בא-כוחה של המבקשת, כי מתורגמנית בית המשפט יכולה לתרגם את כתבי האישום עבור המשיבים ומכל מקום, ביקש להשיב לבקשה בכתב. לפיכך נקבע כי תגובת המבקשת תוגש עד יום 29.3.2022. בהחלטה נוספת מיום 22.3.2022 נקבע כי על המבקשת להביא גם את עמדת הנהלת בתי המשפט, הנושאת במימון תרגום הדיונים.

לשלמות הדברים ולנוכח טענותיהן של המבקשת ושל הנהלת בתי המשפט, אשר יפורטו בהמשך הדברים, נבקש להוסיף שבתום הדיון העירה באת-כוח המשיב 1, כי נאשמים הנדונים בבתי המשפט הצבאיים באזור יהודה ושומרון (להלן - **האזור**), מקבלים כתבי אישום מתורגמים לערבית. כמו כן, הצעתי למבקשת לשקול את האפשרות שלפיה באופן חריג ובשל היקף כתבי הטענות ותוכנם המורכב, הם יתורגמו ללשון הערבית ובכך יתייתר הצורך במתן החלטה בבקשה. הערות אלו, של באת-כוח המשיב 1 ושלי, לא תועדו בפרוטוקול (דומני כי נאמרו לאחר הדפסתו).

מכל מקום, תגובותיהן של המבקשת ושל הנהלת בתי המשפט הוגשו ביום 30.3.2022 ובהתאם להחלטה ממועד זה,

באי-כוח המשיבים השיבו להן בפתח הדיון מיום 31.3.2022.

עיקרי טענות הצדדים

5. הנהלת בתי המשפט ביקשה לדחות את בקשת התרגום, מאחר שלטענתה, מדובר בבקשה "משוללת כל יסוד שבדין". לטענתה, על-פי חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן - **חוק סדר הדין הפלילי**), חובת תרגום חלה בשני מקרים. האחד, על-פי סעיף 140, אם הדיון מתקיים בשפה שאינה מובנת לנאשם והשני, על-פי סעיף 141, אם מוגשת ראייה או נשמעת עדות שאינן בעברית או בלשון השגורה בפי בית המשפט או בעלי הדין. על-פי טענתה, הוראות אלו עוסקות רק בתרגום בעל-פה והן נוגעות רק לדברים הנאמרים בדיון או לעדויות, אך לא לתרגום בכתב. מכאן נטען, כי אין חובה לתרגם בכתב מסמכים המוגשים לבית המשפט ובכלל זה כתבי אישום ובקשות. מאחר שלטענת הנהלת בתי המשפט אין הוראות הדין מכירות בזכותו של נאשם לקבל תרגום לערבית של כתבי הטענות שהוגשו בעניינו, היא עתרה לדחות את הבקשה.

עם זאת ובבחינת למעלה מהדרוש הוסיפה, כי הכללים המנהליים והתפעוליים בעניין חובת תרגום הליכים בבתי המשפט, עוגנו בנוהל בנושא "תרגומים" של הנהלת בתי המשפט (מס' נוהל 03/16, מעודכן ליום 1.7.2020). סעיף 4.3 בנוהל זה קובע כי תרגום בכתב ייעשה רק בהתאם להחלטה שיפוטית ועל-פי הוראותיו של סעיף זה. מכאן מבקשת הנהלת בתי המשפט ללמוד כי אין חובה לתרגם מסמכים וכי לשם תרגום מסמך כתוב, נדרשת החלטה שיפוטית. לפיכך ומאחר שעל-פי הנוטען, אין מקור חוקי המחייב תרגום מסמכים בכתב, התבקשה דחיית הבקשה.

6. המבקשת טענה אף היא כי יש לדחות את בקשת התרגום הנדונה. לחלופין, ביקשה להורות למתורגמן בית המשפט לתרגם למשיבים את כתבי האישום בעל-פה.

המבקשת טענה כי ההליך הנדון אינו שונה מרבות כתבי האישום המוגשים לבתי המשפט נגד נאשמים דוברי ערבית ודוברי שפות אחרות. עוד טענה, כי חוק סדר הדין הפלילי אינו כולל כל הוראה המחייבת לתרגם כתבי אישום לשפה המובנת לנאשם. זאת בשונה מחקיקה מפורשת המחייבת לתעד חקירת חשודים בשפתם. הטעם לכך לטענתה, הוא כי יש לאפשר לחשוד להשיב לחשדות המופנים אליו בשפתו, בשונה מכתב אישום, המתאר את העובדות המבססות את יסודות העבירות. לטענתה, חוק סדר הדין הפלילי מכיר בזכותו של נאשם לנהל את משפטו בשפה שאינה עברית, תוך תרגום הדברים לעברית באמצעות מתורגמן מטעם בית המשפט, אך לטענתה, סעיפים 140-142 בחוק זה עוסקים רק בתרגום של ראיות ועדויות. בעניין זה, הפנתה לדיון בעניין סעיפים אלו בהחלטת בית"א (שלום ירושלים), 2636/09, **מוסטפא נ' עלי** (24.6.2012).

בעניין החלטה זו נעיר, כי נדונה בה שאלת **מימון** התרגום **לערבית** של דיונים במשפטים **אזרחיים**, בשונה מתרגום לשפות אחרות, שעל בעלי הדין לממן. בהחלטה נקבע כי לנוכח מעמדה של הלשון הערבית, לא ניתן לחייב את בעלי הדין לממן את התרגום לערבית וכי על הנהלת בתי המשפט לשאת במימון זה. אגב הדיון בהחלטה זו, הוזכרה העובדה שלגבי הליכים פליליים, בשונה מהליכים אזרחיים, ישנו הסדר חקיקתי בסעיף 140 בחוק סדר הדין הפלילי, שעל-פיו על

בית המשפט לתרגום לנאשם את הדיון, בין בעצמו ובין באמצעות מתרגם.

מכל מקום, המבקשת הוסיפה והדגישה כי הנוהג בבתי המשפט הוא כי כתב האישום מוגש בשפה העברית וכדי לאפשר לנאשמים להבין את ההליכים בעניינם, עומד לרשותם מתורגמן בית המשפט וכי אף באי-כוחם, הדוברים עברית, יכולים לתרגם להם את כתבי האישום. לטענתה, בהיעדר הוראת חוק מפורשת, לא יהיה לדבר סוף ואף ניתן יהיה לדרוש לתרגם גם את החלטות בית המשפט, בקשות ותגובות המוגשות מטעם הצדדים ואף לדרוש לעשות כן גם לשפות אחרות ולא רק לשפה הערבית. דרישות אלו, טענה המבקשת, יחייבו הקצאת משאבים לא סבירים. לפיכך טענה, כי בהיעדר חיוב בחוק לתרגם לנאשמים את כתבי האישום ולנוכח ההשלכות העשויות להיות להחלטה אשר תחייב לתרגם למשיבים הנדונים את כתבי האישום, אף במקרה הנדון אין להורות כן.

בעניין ההערה הנוגעת לתרגום כתבי אישום בבתי המשפט הצבאיים באזור טענה המבקשת, כי לגביהם ישנה הוראה מפורשת בתחיקה הצבאית (שאליה נידרש בקצרה בהמשך הדברים), אשר לטענתה, אינה חלה בבתי המשפט בישראל ולכן אף אין להקיש ממנה לענייננו.

7. בדיון שהתקיים ביום 31.3.2022 חזרה באת-כוח המשיב 1 על כך שבקשתה להורות על תרגום כתבי הטענות לערבית נעוצה בכך שמדובר ב"כתב אישום מסובך עם הרבה פרטים". לחלופין ביקשה, שבית המשפט ירשה למשיבים להגיש תרגום של כתב האישום מטעמם. באי-כוח המשיבים האחרים הצטרפו אל טענותיה, אך בא-כוח המשיבים 2 ו-3 העיר, כי מוטב שלא יוגש תרגום מטעם המשיבים, מכיוון שיש להניח שהמבקשת תטען כי תרגום זה אינו מחייב אותה.

המבקשת אמנם הודיעה כי היא מתנגדת להגשת תרגום מטעם המשיבים והוסיפה, כי אפילו יוגש, הוא לא יוכל לשמש נוסח מחייב.

דיון והכרעה

השאלה היחידה השנויה במחלוקת אשר תוכרע בהחלטה זו

8. חשוב להדגיש כי כאמור בפתח הדברים, החלטה זו עוסקת אך ורק בשאלה אם בהליך הנדון יש מקום או הצדקה לחייב את המדינה (המבקשת או בית המשפט), לתרגם את כתבי הטענות הכוללים את כתבי האישום, את הבקשה לסעדים זמניים ואת הבקשה למעצר עד תום ההליכים. שאלה זו עלתה לנוכח בקשת באת-כוח המשיב 1, אשר טענה, חזרה וטענה ואף הדגישה כי בקשתה זו נובעת רק מכך שמדובר בכתב אישום ארוך, מסובך ועמוס בפרטים.

השאלות שבהן לא נדרשנו לעסוק ואשר לא תוכרענה בהחלטה זו

9. כשם שחשוב היה להדגיש באיזו שאלה תעסוק החלטה זו, כך ראינו לנכון להדגיש באלו שאלות לא ראינו צורך לעסוק, למרות בחירת המבקשת והנהלת בתי המשפט להידרש אליהן בתגובותיהן. על השאלות שבהן לא נעסוק, נעמוד עתה בקצרה.

10. החלטה זו אינה עוסקת בנושא חשיבותו של תרגום ההליך המשפטי הפלילי, כולו, לנאשמים שאינם דוברי עברית. כך חרף הקביעה כי **"לא יכולה להיות מחלוקת בדבר חשיבותו ונחיצותו של תרגום ההליך המשפטי לחשוד או לנאשם, אשר אינו מבין את השפה העברית, הן בחקירה והן בדיון בבית המשפט"** (בש"פ 2137/12 מדינת ישראל נ' סמרהרט (15.3.2012), כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 8).

החלטה זו אף אינה עוסקת בעצם נושא חשיבותו של תרגום כתב האישום (וכתבי הטענות הנדונים), בשונה מתרגום החלטות ובקשות אחרות. זאת למרות העובדה שאם בדיעבד יתברר כי נאשם שהעברית אינה שגורה בפיו הודה בעובדות כתב אישום, למרות העובדה שלא הבין את תוכנו כנדרש ואף הורשע על-פי הודאתו זו, עשוי הדבר להצדיק את חזרתו מהודאתו. בהקשר זה אף הודגשה חובתו של בית המשפט לוודא שהנאשם אמנם הבין היטב את עובדות כתב האישום שבהן הודה וכי **"לחובה זו חשיבות רבה יותר, כאשר מדובר בנאשם ששפתו אינה עברית - אך בכל מקרה היא מוטלת על בית המשפט אף אם הנאשם מיוצג"** (ע"פ 6952/10 בשימוב נ' מדינת ישראל (13.1.2011), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה יג. ראו גם את פסקאות יא-יב ואת הערת כבוד השופט נ' הנדל לנוכח **"קשיי השפה עמם מתמודד המערער"**).

11. עניין נוסף אשר הוזכר בטענותיה של המבקשת, אך החלטה זו אינה עוסקת בו, הוא אם בדרך כלל (בשונה מנסיבות דוגמת המקרה הנדון), יש להורות על תרגום כתבי אישום לערבית או לשפות אחרות. כך גם אין החלטה זו עוסקת בשאלה אם יש להורות על תרגום כתבי אישום דווקא עבור נאשמים דוברי ערבית (בשונה מדוברי שפות אחרות), לנוכח מעמדה של השפה הערבית בישראל. החלטה זו אף אינה עוסקת במעמדה של השפה הערבית במדינת ישראל (ראו על כך בין השאר, בבג"ץ 4112/99 **עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' עיריית תל-אביב-יפו**, פ"ד נו(5) 393 (2002), עמדותיהם של כבוד הנשיא א' ברק וכבוד השופטת ד' דורנר, לעומת דעתו של כבוד השופט מ' חשין, אשר קבעו כי הערבית היא לשון רשמית במדינת ישראל. דיון בשאלה אם חל שינוי בכך בעקבות חוק יסוד: ישראל - מדינת הלאום של העם היהודי [הקובע כי **"עברית היא שפת המדינה"** (סעיף 4א)), כי **"לשפה הערבית מעמד מיוחד במדינה..."** וכן כי **"אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע במעמד שניתן בפועל לשפה הערבית לפני תחילתו של חוק-יסוד זה"** (סעיף 4ג)), ראו בהרחבה בבג"ץ 5555/18 **ח"כ חסון נ' כנסת ישראל** (8.7.2021), המכונה **"בג"ץ חוק הלאום"**, בפסק-דין של כבוד הנשיא א' חיות, פסקאות 70-79 (ראו גם את דברי כבוד השופטים ע' פוגלמן (פסקה 99), ד' מינץ (פסקאות 23-35), נ' סולגברג (פסקה 40), ח' מלצר (פסקה 28)) ולעומת זאת, את דעת המיעוט מפי כבוד השופט ג' קרא, פסקאות 31-39).

12. לצורך ההחלטה הנדונה אף איננו נדרשים לשאלה אם ישנה הוראת חוק המחייבת את בית המשפט או את המבקשת לתרגם לערבית את כתבי הטענות ובעיקר את כתב האישום, אם הנאשם אינו דובר עברית. אכן, אין הוראה מפורשת המחייבת לתרגם כתבי אישום לשפתו של נאשם שאינו דובר עברית. זאת בשונה למשל, מהחובה המפורשת לחקור חשוד **"בשפתו או בשפה שהחשוד מבין אותה, לרבות שפת הסימנים"**, הקבועה בסעיף 2 בחוק סדר הדין

הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 או החובה לתרגם לעברית את תכתוב החקירות המוקלטות של חשודים ועדים, אם לא נגבו בעברית (תקנה 5 בתקנות סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) (תמלול), התשע"ח-2018).

עם זאת, ספק אם הפרשנות שנתנו הנהלת בתי המשפט והמבקשת להוראת סעיף 140 בחוק סדר הדין הפלילי, שלפיה הוראה זו מחייבת את בית המשפט לתרגם לנאשם **רק** את פרוטוקול הדיון, אך לא את כתב האישום (או כתבי טענות אחרים דוגמת אלו הנדונים), היא בהכרח הפרשנות האפשרית היחידה של הוראה זו.

שלוש הוראות בחוק סדר הדין הפלילי עוסקות בנושא התרגום: סעיף 140, העוסק ב"**מתרגם לנאשם**", שהוראתו תידון להלן; סעיף 141, שכותרתו "**ראיה שלא בעברית**", אשר אינו נוגע לענייננו, הקובע כי ראיה שהוגשה או עדות שנשמעה שאינן בעברית, יתורגמו לעברית באמצעות מתרגם מטעם בית המשפט וכי "**רישום התרגום בפרוטוקול ישמש ראיה לכאורה לדברים שתורגמו**"; סעיף 142 העוסק ב"**שכרו של מתרגם**" שלפיו, בהיעדר הוראה אחרת, "**ישולם מאוצר המדינה**".

ההוראה הנוגעת לתרגום המשפט לנאשם קבועה כאמור, בסעיף 140 בחוק סדר הדין הפלילי, שכותרתו "**מתרגם לנאשם**" ושזו לשונו:

"הוברר לבית המשפט שהנאשם אינו יודע עברית, ימנה לו מתרגם או יתרגם לו בעצמו".

הוראה זו מחייבת למנות מתרגם לנאשם שאינו יודע עברית, אך לא נאמר בה את מה יתרגם לו המתרגם (או בית המשפט). ניתן לטעון, כפי שטענו המבקשת והנהלת בתי המשפט, כי על המתרגם לתרגם לנאשם **רק את פרוטוקול הדיון**. פירוש זה אף מתיישב עם מיקומו של סעיף 140 בסימן ג' שעניינו "**פרוטוקול ותרגום**", בפרק ה' של חוק סדר הדין הפלילי, שכותרתו "**הליכי המשפט**". אולם בחינת ההוראות הקובעות מה יכלול פרוטוקול המשפט, עשויה להוביל למסקנה אפשרית נוספת, שלפיה אף כתב האישום נכלל בהגדרת "**הפרוטוקול**" וכי הוא אף חלק ממנו.

אמנם סעיף 134(א) קובע כי הפרוטוקול "**ישקף את כל הנאמר... והנוגע למשפט לרבות שאלות והערות בית המשפט**" (זולת אם דובר בדיון מקדמי ולמעט הדברים המנויים בסעיף 134(ב)), אולם סעיף 136 כולל בפרוטוקול הדיון גם את כתב האישום. סעיף 136 קובע כי "**כתב האישום, מסמכים שהוגשו ושקיבל אותם בית המשפט וכל תעודה הנוגעת למשפט יצורפו לפרוטוקול ויהיו חלק ממנו**". מכאן עולה כי לא ניתן לשלול את האפשרות שאף כתב האישום הוא חלק מהפרוטוקול ולפיכך חלה חובה לתרגם גם אותו ל"**נאשם שאינו יודע עברית**" (כאמור בסעיף 140 בחוק). מסקנה זו אף נתמכת בהוראת סעיף 143 בחוק, המגדירה את "**תחילת המשפט**" (המצוי בסימן ד', שעניינו "**פתיחת המשפט**"). על-פי סעיף זה, המשפט מתחיל בכך שבית המשפט קורא את כתב האישום באוזני הנאשם, זולת אם סנגורו הודיע כי כבר עשה כן והנאשם אישר זאת.

אם בית המשפט אמנם קורא באוזני הנאשם את כתב האישום - בעברית או באמצעות מתורגמן, אם הנאשם אינו יודע

עברית - כי אז ממילא תוכנו הוא חלק מפרוטוקול הדיון. בנסיבות אלו השאלה אם התרגום יהיה בכתב או בעל-פה, עוברת ממישור הדין אל מישור הפן המעשי או לשיקולי יעילות. לאמור, אם הנאשם אינו יודע עברית וממילא נדרש בית המשפט לתרגם עבורו את כתב האישום (בעצמו או באמצעות מתורגמן), כי אז עולה השאלה שאלה נידרש בהמשך הדברים, אם על התרגום להיעשות רק בעל-פה - תוך בזבוז זמנו היקר של בית המשפט - או בכתב וביתר יעילות.

13. לבסוף, שאלה נוספת שאיננו נדרשים לעסוק בה, נוגעת לדין בנושא תרגום כתבי אישום, החל בבתי המשפט הצבאיים באזור. איננו נדרשים לעסוק בכך, בשל היעדר מחלוקת על כך שהדין החל באותן ערכאות שונה מזה החל בבתי המשפט בישראל וכי באת-כוח המשיב 1 לא טענה אחרת.

רק לשלמות הדברים ולנוכח הנטען בתגובת המבקשת, נוסיף בקצרה, כי חובת תרגום כתבי אישום לנאשמים העומדים לדין בבתי המשפט הצבאיים באזור נובעת ממחויבותה של מדינת ישראל להוראות ההומניטריות של אמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנה על אוכלוסייה אזרחית בזמן מלחמה, משנת 1949 (להלן - **האמנה**), ובלבד שמדובר בהוראות דין בינלאומי מנהגי (ראו בין השאר, בג"ץ 393/82 **ג'מעית אסכאן נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון**, פ"ד לז(4) 785, (1983), כבוד השופט (כתוארו אז) א' ברק, עמ' 793-794; בג"ץ 1308/17 **עיריית סלואד נ' הכנסת** (9.6.2020), כבוד הנשיאה א' חיות, פסקה 3; בג"ץ 1661/05 **המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל**, פ"ד נט(2) 481 (2005), פסקה 4). הוראות אלו כוללות גם הוראות בדבר זכויותיהם של נאשמים העומדים לדין בבתי משפט של ה-Occupying Power. בכלל זה הוראות סעיף 71, הקובעות בין השאר, כי נאשם יקבל הודעה בכתב, בלשון המובנת לו, הכוללת את ההאשמות נגדו. זו לשון החלק הקבוע בסעיף זה הנוגע לתרגום בכתב של תוכן האשמה:

"Accused persons who are prosecuted by the Occupying Power shall be promptly informed, in writing, in a language which they understand, of the ...particulars of the charges preferred against them."

בעבר, נהגו בתי המשפט הצבאיים באזור להסתפק בקריאת כתבי האישום, תוך תרגומם לנאשמים באמצעות מתורגמן. בעקבות עתירה לבג"ץ משנת 2011 בעניין הצורך בתרגום כתבי אישום לנאשמים העומדים לדין בערכאות אלו, תוקן הצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), תש"ע-2009 (להלן - **הצו**), המעגן את סמכויותיהם של בתי המשפט הצבאיים באזור ואת הדין המחייב באותן ערכאות. בתיקון זה נוסף סעיף 116(א), הקובע הוראות מיוחדות בעניין תרגום כתבי אישום לנאשמים העומדים לדין בערכאות אלו (תיקון מס' 24 מיום 28.11.2012). משנוסף תיקון זה, העתירה נמחקה (בג"ץ 2775/11 **אלעארג' נ' אלוף פיקוד המרכז** (3.2.2013)). זהו אפוא, לשון סעיף 116 בצו, שכותרתו "**מתרגם לנאשם**" (תוך הדגשת ההוראות שנוספו בתיקון):

(א) הוברר לבית המשפט הצבאי שהנאשם אינו יודע עברית, ימנה בית המשפט הצבאי מתרגם, אשר יתרגם לו את הנאמר במהלך הדיון ואת החלטות בית המשפט, אלא אם כן ויתר הנאשם מרצון על התרגום כולו או חלקו; הזכות בידי הצדדים להתנגד למתרגם ולבקש החלפתו.

(1א) (1) **התייצב הנאשם למשפטו, יתורגם כתב האישום**

עמוד 7

שהוגש כנגדו לשפה הערבית, אלא אם כן ויתר על כך הנאשם או
בא כוחו;

(2) הנאשם יחוייב להשיב לאשמה רק לאחר שיימסר לו תרגום כתב האישום, אלא
אם הוא או בא כוחו ויתר על כך;

(3) על אף האמור בסעיפים קטנים (1) ו-(2), נוסחו המקורי של כתב האישום
שהוגש בהתאם לסעיף 100 לצו זה יהא הנוסח המחייב בכל ההליכים המשפטיים
שיתקיימו לפי צו זה או לפי כל דין אחר;

(4) החלטה או פסק דין של בית משפט לא יהיו פסולים מחמת זאת בלבד, שכתב
האישום לא תורגם או מחמת טעות שנפלה בתרגום.

(ב) ראייה הנמסרת לבית המשפט הצבאי שלא בעברית או בלשון אחרת השגורה בפי בית
המשפט ובעלי הדין, תתורגם בידי מתרגם, ועדות שנמסרה כאמור תירשם בפרוטוקול תוך
תרגומה לעברית, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת; רישום התרגום בפרוטוקול ישמש
ראייה לכאורה לדברים שתורגמו.

14. אכן, בדרך כלל "בכתיבת פסקי דין מן הראוי להתמקד ככל הניתן בסוגיות הצריכות הכרעה ואין
להרבות באמרות אגב... (להשקפה דומה, שהיא בעיניי כיין ישן וטוב ראו דברי מ"מ הנשיא זוסמן בע"פ
267/71 סופר נ' מדינת ישראל, פ"ד כה(2) 444, 446 (1971); וכן ראו חיים ה' כהן "אוביטר ז"ל והגינות
לאי"ט" משפטים לא 415 (2000))" (ע"א 7731/11 צוריאלי אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית בע"מ נ'
אביטן (15.8.2013), כבוד השופט (כתוארה אז) א' חיות, פסקה 2). אולם לנוכח טענותיהן של המבקשת ושל
הנהלת בתי המשפט, אשר חלף הצעת פתרון מעשי במקרה הנדון, נדדו אל עמדות עקרוניות, נדרשנו בקצרה אל
הנושאים שהובאו לעיל.

החלטה במקרה הנדון

15. נחזור ונבהיר, כפי שכבר הודגש, כי באת-כוח המשיב 1 (ובאי-כוח שאר המשיבים אשר הצטרפו אל טענותיה),
לא טענה כי יש לתרגם למשיבים את כתב האישום ואת שאר כתבי הטענות לנוכח חשיבות תרגום כל ההליך המשפטי
הפלילי לנאשם שאינו דובר עברית; היא אף לא טענה כי בדרך כלל ובכל ההליכים הפליליים יש להורות על תרגום כתבי
האישום לערבית או ללשונו של הנאשם שאינו דובר עברית; בטענותיה אף לא נטען כי יש לתרגם כתבי אישום דווקא
לנאשמים דוברי ערבית (בשונה מדוברי שפות אחרות); היא אף לא טענה כי החוק מחייב תרגום כתבי אישום ללשונו של
הנאשם, כי חובה זו קבועה בסעיף 140 בחוק סדר הדין הפלילי או כי חובה זו נלמדת מהוראתו; מכל מקום, היא לא
טענה כי יש להחיל על בתי המשפט בישראל את הוראות הצו החל בבתי המשפט הצבאיים באזור (היא העירה, שכך
נעשה באותן ערכאות).

באת-כוח המשיב 1 ובאי-כוחם של שאר המשיבים ביקשו להורות על תרגום כתבי הטענות - כתב האישום והבקשות
עמוד 8

הנדונות - רק בשל היקפם ובשל תוכנם המסובך, המורכב והעמוס בפרטים. מטעם זה אף הצעתי למבקשת להיענות לבקשה ובכך לייתר את הצורך במתן החלטה זו.

צר לי על כך שהמבקשת או הנהלת בתי המשפט לא הביעו נכונות להיעתר לבקשתם הצנועה של באי-כוח המשיבים וחלף זאת הפכו את הבקשה לעניין "עקרוני", טענו כי הבקשה "משוללת כל יסוד" ואף הציעו כי מתורגמן בית המשפט **יתרגם בעל-פה** את כתבי האישום שהוגשו נגד המשיבים ואת שאר כתבי הטעות בעניינם. ממש כך!

16. ובכן, חרף הכבוד הרב שאנו רוחשים להנהלת בתי המשפט ולמבקשת, זמנו של בית המשפט הוא כידוע, יקר מאד. גם זמנם של מתורגמני בית המשפט וקלדניו הוא כידוע, יקר. אין מקום, אין הצדקה ואין סיבה להעמיד מתורגמן מטעם בית המשפט כדי שיתרגם את כל כתבי הטעות **בעל-פה** במהלך דיון, תוך הקלדת התרגום באמצעות קלדן בית המשפט ובעוד השופט יושב ומכלה את זמנו בהאזנה לתרגום הממושך של כל כתבי הטעות.

לנוכח מאפייניהם של כתבי האישום, של הבקשה לסעדים זמניים ושל הבקשה למעצר עד תום ההליכים הנדונים, אשר כטענת באת-כוח המשיב 1, הם ארוכים, מורכבים, מסובכים, עמוסים במידע, בפרטים ובפרטי פרטים, בקשת המשיבים מתקבלת ובהתאם לכך נקבע כי יש לתרגם אותם לערבית כמבוקש.

17. בהתאם לאמור, מזכירות בית המשפט תפעל כלהלן:

א. מזכירות בית המשפט מתבקשת לפעול בהתאם להוראות סעיף 4.3 בנוהל "תרגומים" של הנהלת בתי המשפט (נוהל מס' 03/16) ולהעביר את ארבעת כתבי הטעות הבאים למתורגמן, אשר יתרגם אותם לערבית **בכתב**:

- (1) כתב האישום נגד המשיבים 1, 2, 3 ו-5: **ת"פ 39524-03-22**.
- (2) כתב האישום נגד המשיב 4: **ת"פ 39550-03-22**.
- (3) בקשת המעצר עד תום ההליכים: **מ"ת 39536-03-22**.
- (4) הבקשה לסעדים זמניים: **צ"א 39571-03-22**.

ב. כל אחד מארבעת כתבי הטעות יתורגם במסמך נפרד. בכותרת של כל אחד מהתרגומים יכתב שם המסמך ומספר ההליך בעברית ובערבית.

ג. עם קבלת התרגומים תמציא אותם המזכירות אל באי כוח כל הצדדים.

כמו כן, המזכירות תסרוק את כל אחד מכתבי הטעות המתורגמים אל ההליך המתאים במערכת 'נט

המשפט' (את כל אחד משני כתבי האישום יש לסרוק בהליך המתאים ואת כל ארבעת כתבי הטענות
תסרוק בהליך המאוחד (הנדון) של בקשת המעצר ושל הבקשה לסעדים זמניים).

ד. התרגום כאמור, יושלם עד יום 10.4.2022.

ה. המזכירות תסרוק החלטה זו בשני תיקי ההליך העיקרי (ת"פ 39524-03-22 ות"פ
39550-03-22) וכן תמציא אותה אל באי-כוח כל המשיבים, אל המבקשת ואל הנהלת
בתי המשפט.

ו. לעיוני ביום 11.4.2022.

ניתנה היום, ג' בניסן התשפ"ב, 4 באפריל 2022, בהיעדר הצדדים.

**תמר בר-אשר,
שופטת**